

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER. 2'50.

Com si ab els disgustos que la Mare Naturalesa està proporcionant a la rassa humana no n'hi hagués prou, sembla que 'ls capdills de las nacions tenen ara ganas de produhir una bona conflagració europea, y si pot ser universal, que fassi olvidar ab els seus horrors las cruentas sotragadas de Calabria y Sicilia.

M. Clemenceau, el jefe del ministeri francés, ho ha manifestat a alguns periodistas:—Si certs núvols que ab molesta persistencia vagan días há pel nostre horitzó polítich y que la diplomacia procura desvanèixe, s' aguantan deu ó dotze senmanas més en el nostre cel, es possible que passin cosas grossas. Quinas serán aquestas cosas?

Pels qu' están acostumats a desxifrar xaradas polítichas y saben mesurar el valor de las pocas paraulas que 'ls pastors de pobles deixan escapar en determinats moments, la resposta no ha de ser gayre difícil.

Lo qu' en Clemenceau tem, ó veu venir ó creu possible que vingui es el rompiment de Fransa y Alemania, la desaparició del mur de cortesia que desde l' 1870 separa a las dugas nacions y que ja tantas vegadas ha trontollat visiblement y ha estat a punt de caure.

Guillém II viu nerviós, malhumorat, frenètic. Vensut diplomàticament per Fransa, qui ha sapigut, ab notoria habilitat, aislar al colós alemany dintre dels estrets límits de la *triplice*, necessita sortir del circol de ferro que 'l rodeja, y pera sortirne no li queda més remey que obrir el temple de Janus, calarse el casco de guerra y barallarse.

La empresa, prou ho sab ell, es arriscada. Potser anant per llana, surti de la tentativa esquilat per días. Pero entre aquest temor y 'l neguit que li ocasionan las ocultas maniobras dels adversaris, el Kaiser sent l' imperiós desitj d' acabar d' un cop, tallant violentment el nus, mal al ferho se li hagi de rompre l' espasa en deu mil trossos.

Arribará, en efecte, el César de l' *Unter der Linden* a desvenaynar l' espasa de Gravelotte y de Sedan, l' espasa que son avi li lloga y que desde llavors, brillant pero inactiva, ha permanescut, *malgré lui*, dins de la historiada vayna?

Als Dionisis Puig de la *dinámica europea* toca respondre.

Nosaltres, mers espectadors, faltats d' observatori y pobres d' instruments, no podem fer més qu' exposar al lector las negruras del actual moment polítich internacional... y passar, donant un bon salt, a un altre assumpto.

**

Decididament, al bloch de las esquerras se li ha negat l' all-y-oli. Tant es que risqui com que rasqui, com qu' envihí a n' en Romanones a Cuenca pera que cremi davant del altar de la monarquia un grapat d' incens del més delicat aroma.

El tenor, l' únich tenor, el tenor *assoluto* de la Companyia governamental es avuy don Antoni Maura. Y no sòls ho es avuy, sinó que fins hi ha qui creu a peus junts que l' avispat atlot té contracta firmada per una temporada llarguíssima.

Que en qué 's fundan els que aixís parlan pera fer semblants calendaris?

En las diverses *auroras boreals* que repetidament han aparecut en el firmament moretista y, sobre tot, en un curiós episodi qual importancia va a apreciar per ell mateix el lector.

Pera celebrar el senyor Maura el segon aniversari de la seva estancia en el poder, ha convidat als ministres a dinar el vinent dilluns, día 25.

—Hi haurá discursos en aquest banquet?—va preguntar a don Antón un periodista, tafaner com tots ells solen serho.

—No més un—li contestá l' interpelat,—que 'l faré jo.

—Què dirá, si pot saberse?

—Pocas paraulas. «L' any que vé—diré—ens tornarem a reunir aquí, a la mateixa hora.»

—Pero—replicá somrient el periodista—¿creu vosté seriament que l' any 1910 serà encare l' amo de la situació?

A lo que respongué el mallorquí, ab gesto de déu olímpich:

—L' any 1910... y fins l' any 1911.

De modo que poden anar en Romanones cremant incens y don Melquiades Alvarez dihent a crits que la monarquia es una cosa molt estimable y molt convenient pel progrés de la nació!

Sense embuts els ho ha anunciat el mallorquí.

¡Son verdas!

Quina llástima que 'l país, al qui en rigor tant ha d' importarli la privansa de la trepa maurista com la reventada del bloch, no 's resolgui a enviar a passeig als uns y als altres!...

PIF-PAF

Els francesos al Marroch

La Cambra francesa ha concedit, per gran majoria, el crèdit supletori que 'l govern li demanava, pera pagar la trencadissa del Marroch. El ministre d' «Affaires Etrangères» ha exposat la política del govern, responnent a n' en Jaurés, orador nacional, y al suau reaccionari Cochon. Las explicacions del ministre, un periodista que ha sortit diplomàtic, han estat en bona part sibillinas com cal; *patriòticament fermas*, pero difícils d' entendre pel que no sápigua la situació dels francesos al Marroch.

Aquí no passa res ara; la política espanyola ha caygut al marasme consecutiu al esforç del mes passat. Quietut a Madrid, y quietut a Barcelona, que descansa de la febrada electoral. No més trencan el silenci cruiximents de las obras mal fetas que s' esquerdan: *blochs* y partits y coalicions. Parlém, donchs, del Marroch, y de lo que hi fan els francesos.

«Ni protectorat, ni conquesta», ha dit el ministre Pichon, «pero hem de mantenir els compromisos contrets y ferlos respectar». Ab aixó n' hi ha hagut prou pera ferse donar els diners demanats y guanyarse l' autorisació de tirar endavant l' intervenció armada ab ocupació de territoris, que no es *protectorat*, ni *conquesta*. Costa d' enténdreho veritat?

Es que ni 'ls mateixos francesos ho entenen prou bé. Lo que 'l ministre ha volgut dir es lo que 'ls diputats ja sabian; per aixó 'ls ha convenut. La conquesta del Marroch es un disbarat. Del protectorat no cal ni parlarne; entre altres rahóns, perque s' hi oposan tots els Estats d' Europa. Pero sense volguer conquistar ni protegir, lo cert es que 'ls francesos s' han ficat al Marroch; hi han fet la guerra y han procurat dominar a la cort del sultá. Situació extranya, que no més s' explica pel vehinat de l' Algeria. La civilització francesa al Nord d' Africa se sobrix, per falta de resistencia a las fronteras; aixís com a Llevant se va escorrer cap a Tunis, s' escorre ara cap al Mogreb. Ningú ho ha volgut, concretament; ningú ha planejat conquestas ó protectorats. Es una empena natural, que se n' emporta al poble superior costas avall, com baixa l' aygua de la rierada. S' ha de concedir que 'ls governs republicans, y el d' ara potser més que 'ls seus predecessors, no son governs de conquesta, y no han volgut ficarse al Marroch, per més que intriguessin els militaristas y els colo-

nials, que tenen molta forsa encare a Fransa. S' hi han hagut de ficar per forsa, y ho demostren las fluctuacions y las incoherencias de las sevas intervencions. La política francesa al Marroch es una política de fets consumats, d' empentas y rodolons; s' hi posa ordre y concert després, no avans de cada un dels episodis deslligats ab que 's manifesta. Tota la diplomacia francesa consisteix en fer reconèixer per l' Europa aquesta devallada automàtica, y en lligitimar lo que no ha pogut impedir, convertint el cas d' expansió casi automàtica en missió organizada, legalizada per las altres potencias.

Els espanyols, que hem tingut plans de conquesta al Marroch, ens trobém, al revés, incapassos d' intervenir. Ens hem quedat tancats als nostres presiris de la costa, perque no hi ha hagut als marges el desnivell de civilització que ha fet sobreixir als francesos de l' Algeria. Si en sortíssim, segurament no fora pera incorporar condicions superiors de vida als vehins; ens hi barallaríam ó ens hi barrejaríam. Ja m' ho deya, en castellá, el meu amigué Mimun, un baylet marroquí d' Uigda, *Espanyols y arbs, iguals; franceses no.*

Els governs francesos s' han deixat emportar per la rierada, y l' han feta legalisar per l' Europa ab l' eufemisme de *policia de la frontera*. La legalisació els surt cara, certament; y més ens hi sortiria als espanyols, si no se 'ns hagués trencat l' impulsivitat que 'ns llensavan al descobriment y conquesta de terras incògnitas y que creava els títuls suggestius de *Adelantados* y *Encomenderos*. Las potencias europeas han reconegut la situació privilegiada de Fransa y d' Espanya al Marroch, encarregantlosi la policia de la frontera marítima, a benefici de totas ellas. D' aqueix encàrrech n' ha sortit la repugnant intervenció a Casablanca, que 'ls francesos s' han emprés tots sols, y ja sabrán lo que 'ls ha de costar.

La policia dels ports, si s' consegueix establir sense campanyas *gloriosas* com la que l' ha iniciat, serà un bé pera tothom. Entre la bruticia y l' anarquia d' un poble degradat y l' hospitalitat d' una ciutat francesa, no cal duptar; hi va la diferencia de Mogador a Alger. La *policia* de la frontera de terra, jo l' he vista funcionar a la banda de l' Orania, y puch assegurar qu' es un bé positiu.

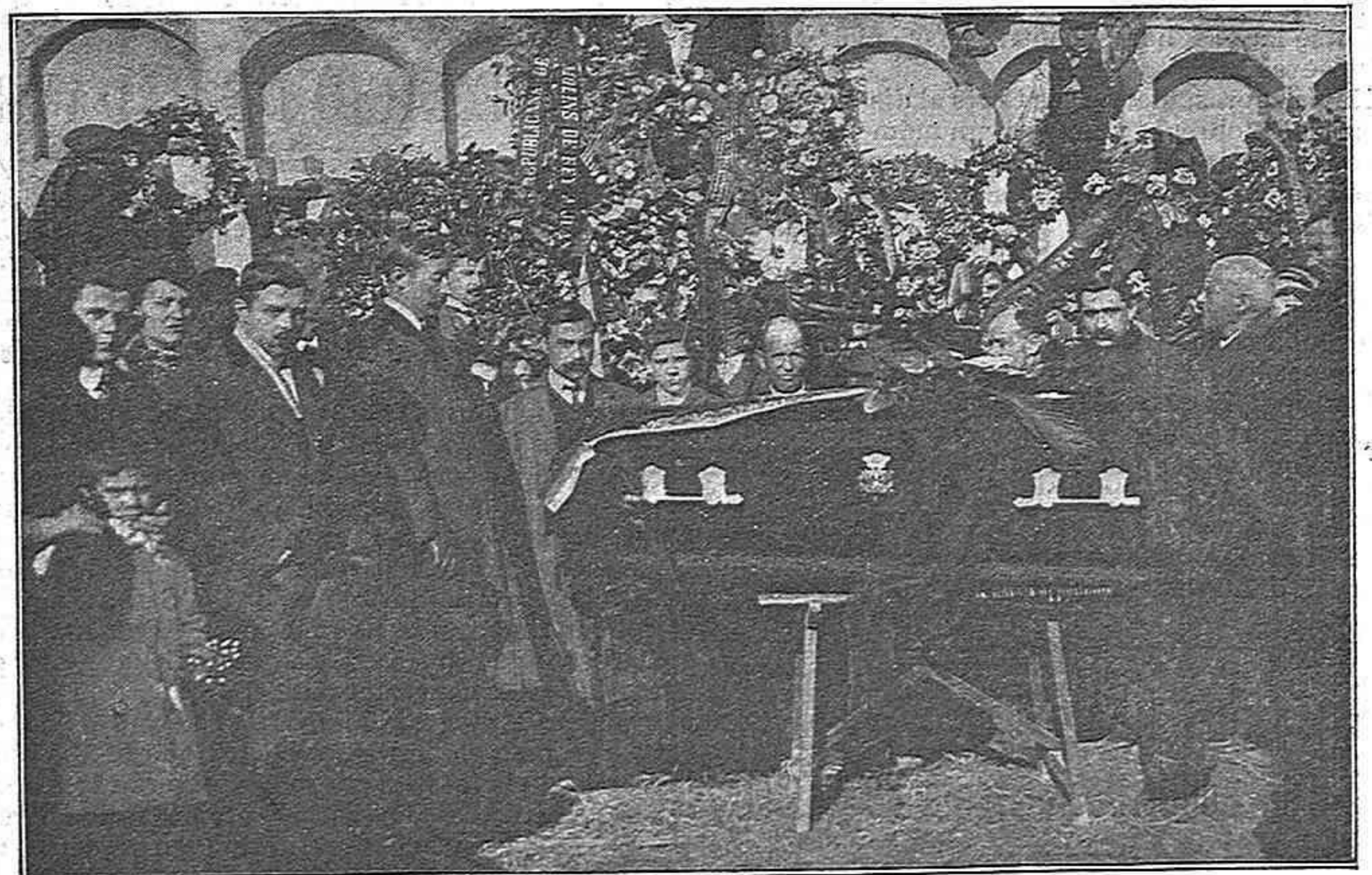
S' han obert dos camins de penetració de l' Alge-

ria cap a Ponent; un al Nord marcat per l' etapa de la ocupació d' Uigda, y un altre al Sud que arriba ja a més de siscentos kilòmetres (ó *kilometres*, com diuen els rossellonesos) de la costa. Aquest es un camí de guerra que renovan periòdicament las tribus feréstegas del Tafilet, ja domadas las del oasis del Figuig. Jo condempno la guerra absolutament, y crech que convenia esperar a poguer obrirse pas pacíficament. També la condempna en Clemenceau y l' ha feta. Y a fé que allá baix las ganancias son ben migradas.

Els que se 'n van

JOAN MARTÍ Y TORRAS
Xich de la Barraqueta

El cadavre del Xich en el cèmentiri de Martorell.

Un desert calcinat, y de lluny en lluny palmerars poblats per gent que tot just pot no morir-se de gana...

La policia al Nord de l'Orania s'ha fet últimament sense matar a ningú. Els francesos han ocupat la ciutat marroquina d'Ugda...

Podem anar ab tranquil·litat allà ahont volgueu per tota la plana; fins al riu Moluya, y a Melilla (tres jornades) sense perill...

La centinella avançada de l'ocupació francesa es a Taforalt, a vint kilòmetres d'Ugda guaytant als montanyesos que no baixan a la plana...

MAGÍ PONS

JOAN MARTÍ Y TORRAS

XICH DE LA BARRAQUETA

Cedint al pes dels anys y vensut per la malaltia que feya temps venia minant el seu cor d'atleta...

Era germà de 'n Vicens Martí (el Noy de la Barraqueta), de qui aprengué a lluytar per la llibertat y a sacrificarho tot en l'altar de las idees.

Després d'haver pres part en el memorable alseament republicà de 1869, manà en temps de la República dos batallons de Xich, alcansaren un notable grau d'organissació, batentse ab els carlins no pocas vegades.

Sorprés en Janer de 1874 pel cop d'Estat del general Pavia, en Martí ab els seus franchs y alguns paysans que se li juntaren correngué a Sarrià...

Hayia representat en las Corts al districte de Sant Felip del Llobregat y may, ni un moment, decaygué el seu entussiasme per la Llibertat y per la República...

El seu enterro, verificat el dimecres al matí, sigué una prova plena del carinyo que tota la conca del Llobregat li professava.

Martorell en pes, Molins de Rey, totes las localitats vehinas volgueren acompanyar las nobles despulles del qui, si viu fou el seu ídol...

Descansi en pau el valent Xich de la Barraqueta y quedí sempre el seu nom com símbol de consiquència, d'honoradés, de probitat republicana!

La Solidaritat a Barcelona i la Solidaritat al reste de Catalunya

V AIG a posar-vos avui, lectors meus, aquesta pregunta: després de tot, ¿pot afirmar-se que la Solidaritat catalana ha estat vençuda?...

El problema català, el catalanisme en el seu ample sentit, té dos aspectes: el barceloní i el del restant de Catalunya. A Barcelona, am solidaritat o sense, fa llarg temps que la política dels partits dinásticos, veritables enemics de Catalunya...

Catalanistes de la Lliga i lerrouixistes varen unir-se un dia (tots ho recordeu) pera assegurar a fer definitiva la conquesta del sufragi per Barcelona...

Ademés, es sabut qu'el lerrouixisme, pera triomfar, ha tingut de rompre a la tradició republicana rigidament uniformista i declarar-se, en la testera del seu període, autonomista.

Però la desfeta de la Solidaritat, fora de Barcelona, seria deplorable. La Solidaritat, no sols ha portat a les urnes, heroicament, les foranes catalanes, les provincies de Catalunya...

Jo no dubto que la Solidaritat, com a encomblament ocasional d'energíes i forces, limitat i condicionat per un fi, haurà cumplit la seua destinació...

GABRIEL ALOMAR

PLATICAS RELIGIOSAS

LA CREMACIÓ DE CADAVRES

QUINA desgracia y quina profanació, germans meus! ¿Sabeu alló que 'n diuhem la incineració o cremació de cadavres, y qu' es una cosa prohibida per la nostra Santa Mare Iglesia?...

La religió cristiana, y sobre tot la religió catòlica, única verdadera com tots vosaltres sabeu, no consent que 'ls cossos de las personas difuntas siguin cremats en forns especials y reduhuts a un muntet de cendra.

La nostra santíssima religió vol que 'l cos humà's descompongui per sí sol, que 's podreixi y sigui devorad pels cucs. Aixís ho diu la Sagrada Escritura. Els heretjes moderns invocan a favor de la cremació rahóns de netedat y d'higiene.

son, germans meus, la higiene y la netedat comparadas ab la salvació de l'ánima y la gloria del cel? ¿No val més ésser brut y agafar el tifus, el cólera y la peste bubónica, que no pas caure en pecat mortal y perdre's per tota una eternitat en els suplicis esgarriñosos ab que Deu, tot bondat y misericordia, castiga als réprobos?...

Donchs bé, estimadíssims germans: a pesar de todas las rahóns convincentes que acabo d'exposarvos, la profanació y la heretjia guanyan terreny. Van augmentant en todas las nacions el número de cremacions y 's construixen nous forns crematoris.

Al cementiri del Père Lachaise de París hi hagué l'any 1906 fins a 360 incineracions; l'any 1907 n'hi hagué 451. Cal afegir las incineracions de cadavres procedents dels hospitals, que foren 2,731 en 1906 y 2,941 en 1907.

A Marsella existeix un crematori, hont se fan moltas incineracions. A Lyon y a Nice 'l Consell Municipal ó sigui l'Ajuntament ha acordat la construcció de monuments crematoris que costaràn 265,000 y 170,000 franchs respectivament.

L'any passat s'inaugurá a Noruega, que fins ara havia resistit las tentacions del diable en aquesta qüestió, un forn crematori construít a la ciutat de Bergen.

A Alemanya s'ha aixecat a Coburg un nou crematori, ab el qual fan quinze 'ls que existeixen al imperi germánich; ademés se n'están construít tres més a Hagen, a Qwickan y Tittan.

A Inglaterra hi ha 13 monuments crematoris. A Italia, 30 ciutats practican la incineració. Suissa té forns a Ginebra, Zurich, Saint-Gall y Basilea.

¡Ira de Deu! Devant d'aixó, devant del pecat que cada dia s'extén més, diheume vosaltres, bons germans en Jesucrist, si té res d'extrany que la Divina Providencia castigui a la humanitat ab cástichs espantosos com els terratrémols de Sicilia y Calabria.

EL FRARE TACAS (Carmelita ben calsat)

ASSAT el natural cansanci que las jornadas de Desembre deixaren en las filass dels partits catalans, las fornas republicanas semblan recobrar l'activitat perduda.

Las máquinas que no treballan—y prenguis aixó sols com una comparació—se rovellan y s'inutilisn. S'acosta, segons tots els símptomes, un moment electoral difícil y de gran trascendencia, y cal que 'ls republicans estiguin previnguts.

En Peris Mencheta ja s'ha deixat enganyar. «Se nos dice—escribia el dimars en el seu diari—que son en gran número las familias de esta capital y de otras localidades de España, que se disponen a engalanar sus balcones con colgaduras e iluminaciones el día 24, fiesta de la Sagrada Familia.

Ha passat, pera no tornar més el temps, d'aquestes fantasias. O sinó, demá 'ns veurém las caras. O 'ls balcones.

Ha mort darrerament a Palamós el venerable patrici don Miquel Matas, una de las més prestigiosas figuras del republicanisme en la provincia de Girona.

Enérgich, actiu, y sempre disposat al sacrifici, defensá ab las armas a la má la pureza de las ideas republicanas y representá en las Constituyentes de 1873 al districte de La Bisbal, ahont no hi havia qui no l'estimés, fent justicia a las altas qualitats del amich y del apóstol.

Y ¡visca la broma! Aquest dia 's verificava a Madrid la prova d'aptitud dels actuals intérpretes de port; intérpretes que, com pot suposarse, han de servir pera entendre als tripulants dels barcos estrangers que arriban a las ayguas espanyolas.

Y ¡visca la broma! Aquest dia 's verificava a Madrid la prova d'aptitud dels actuals intérpretes de port; intérpretes que, com pot suposarse, han de servir pera entendre als tripulants dels barcos estrangers que arriban a las ayguas espanyolas.

Posemnos las mans al pit. Si 'l nostre país, en lloch de ser una nació fos un manicomi, ¿hi arribarían a ocorre cosas tan divertidas com aquesta?

Els carcas viscains volen commemorar ab gran espatx de picarels y missas el jurament dels furs fet a Vizcaya per D. Carlos l'any 75. Sembla que 'l festival tindrà lloch a Guernica, y 's titulará «La fiesta de los fueros».

Contestant a un telegrama de felicitació enviat desde aquí a Jaen, el nou bisbe de Barcelona, qui encare pastura per aquells encortons, n'ha enviat un altre de molt afectuós y concebut en els següents termes:

«Agradezco amable felicitación. Les bendice... etc.» Aquest telegrama va dirigit al Círcol Regionalista de Sant Jordi.

El govern de Chile ha tancat ja 'l concurs pera aixecar un monument al héroe de la seva independencia.

El artista favorecut ha resultat en Mariano Benlliure. N'hi van haver molts que varen votar pe 'n Querol; y entre 'ls partidaris de l'un y de l'altre s'ha armat una creuhada.

Molta gent no s'explica la vaga d'El Progreso. Perqué El Progreso, contra tota rahó de justicia y de conveniencia, sosté el conflicte?

Perqué El Progreso, contra tota rahó de justicia y de conveniencia, sosté el conflicte? Com s'explica que per no substituir al regent Clariá provoqui El Progreso las iras dels obrers conscients? Hi ha qui veu en el fons de tot aixó algun misteri.

Per a que 'ls repartíssim entre personas necessitadas, el «Centro General d'Expenders de tocino» va enviarnos la senmana passada deu vales de pa.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 15 de janer

¡Pobres de nosaltres si no s'hi posa remey en aixó del joch! Aquí tot el dia s'estira l'orella a 'n Jordi, tant, que 'l pobre fa uns grinyols que se senten d'una hora lluny.

Haurían de procurar els redemptors del poble, ja que del poble son fills, evitar aquests espectacles repugnants. Pero desgraciadament aquí sembla Andorra; tothom fa lo que vol, tothom vol ser honrat, hasta la administració de consums.

Feys moltíssims anys que no havíam tingut a Llanás un ensotant tan jove, tan ben fet, tan ambiciós... y tan guapo. A todas las personas que no combregan ab las sevas creencias els nega qualsevol favor y fins els faria la garseta si podia.

En otras localidades no sabem lo que succehirá, pero ¿a Barcelona apareixer gran número de balcones adornats y iluminats?

El dia 13 morí a n'aquesta vila el fervent republicà D. Miquel Matas, incansable batallador que en el foch de La Bisbal va posarse al davant d'uns quants republicans pera dirigiros.

Era un home respectat per tot el partit republicà, pels treballadors y pels pobres. Com a burgés, era respectat pels treballadors de la seva fábrica, perquè ell els respectava y 'ls estimava com germans.

Ab la mort d'en Matas, treballadors y pobres de la vila de Palamós hem perdut el més gran protectó y amich que 'ns quedava.

Se 'ns ha dit que l'última carta d'aquesta vila, publicada en LA CAMPANA, ha tret de foc a nostres lerrouixistas. ¿Y per qué? Senzillament. Perque relatem, ab joia, la bona armonía que comensava novament a regnar entre 'ls obrers, signe fatal per la burgesia.

Una «interview» ab el nou bisbe de Barcelona

Ens ha rebut tot trempat, ab una atenció exquisida... y com si tota la vida guessem menjat en un plat.

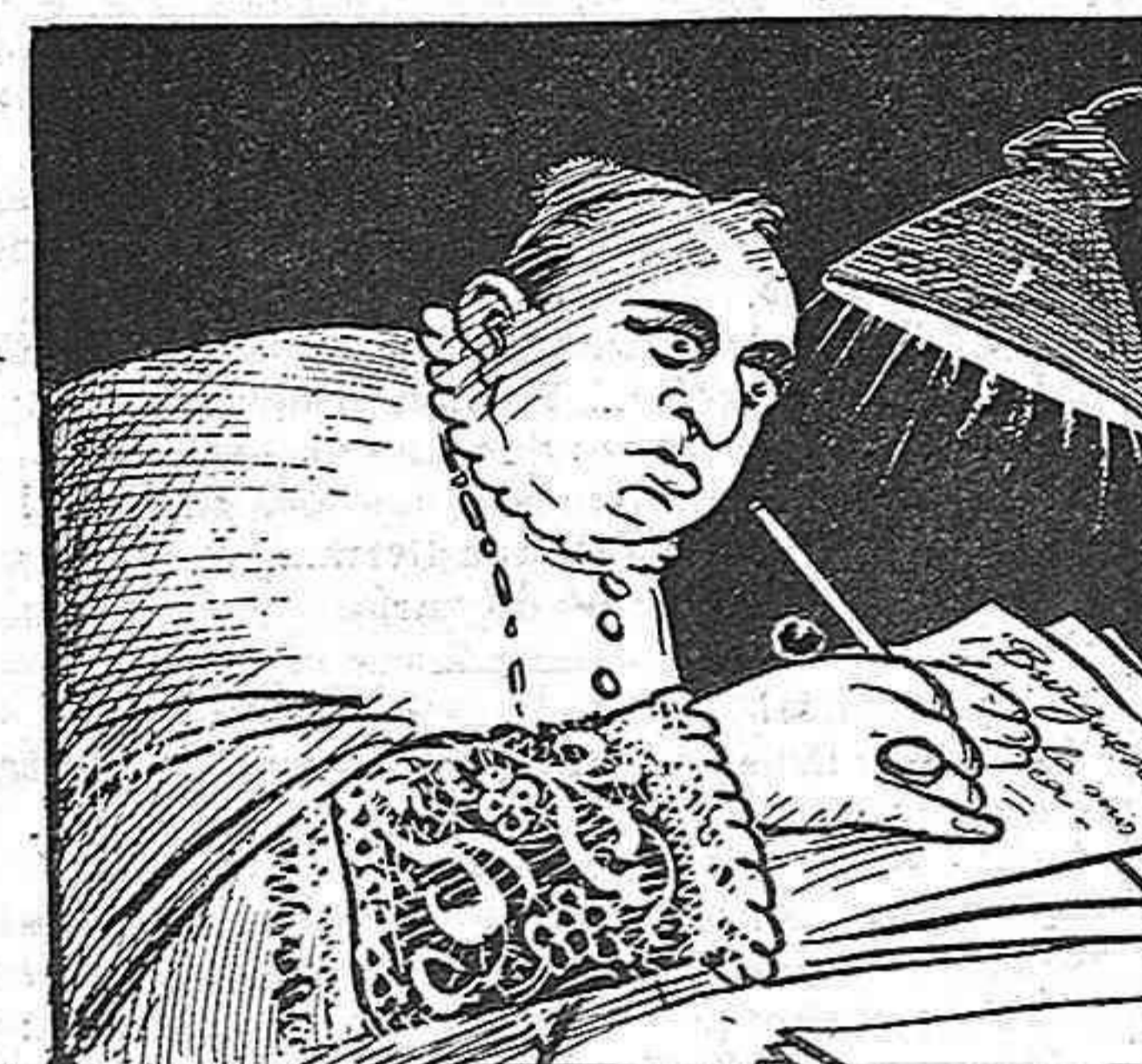
Ha dit ab expressió gráfica que la idea que 'l domina es prohibir la Doctrina porque creu qu' es pornográfica.

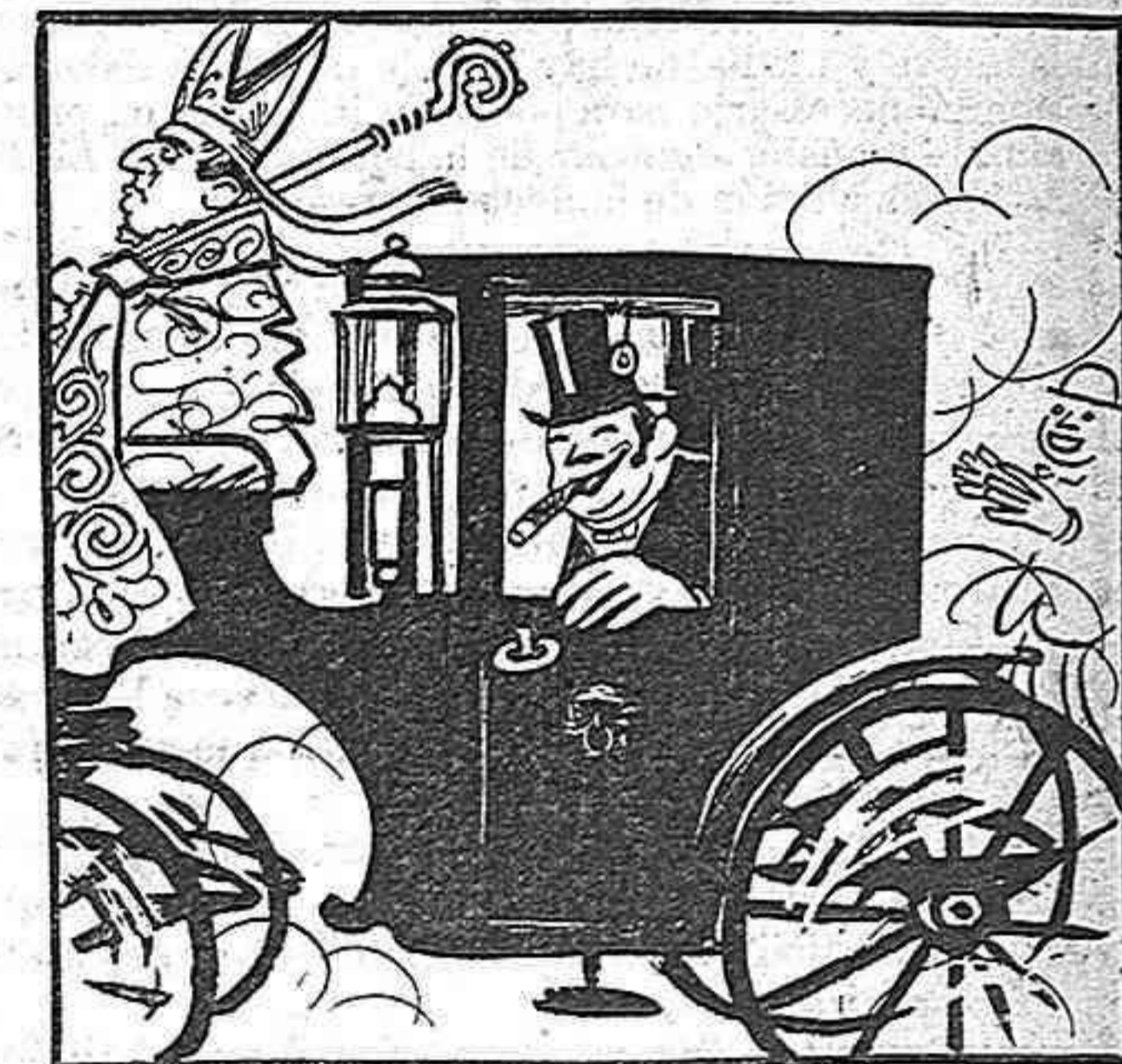
També moralisar pensa el poble, y per comensá, diu qu' excomunicará al «Comité de Defensa».

Per fer obra meritoria y no molestá als vehins té intenció que 'ls dematins no 's toqui ni á morts ni á gloria.

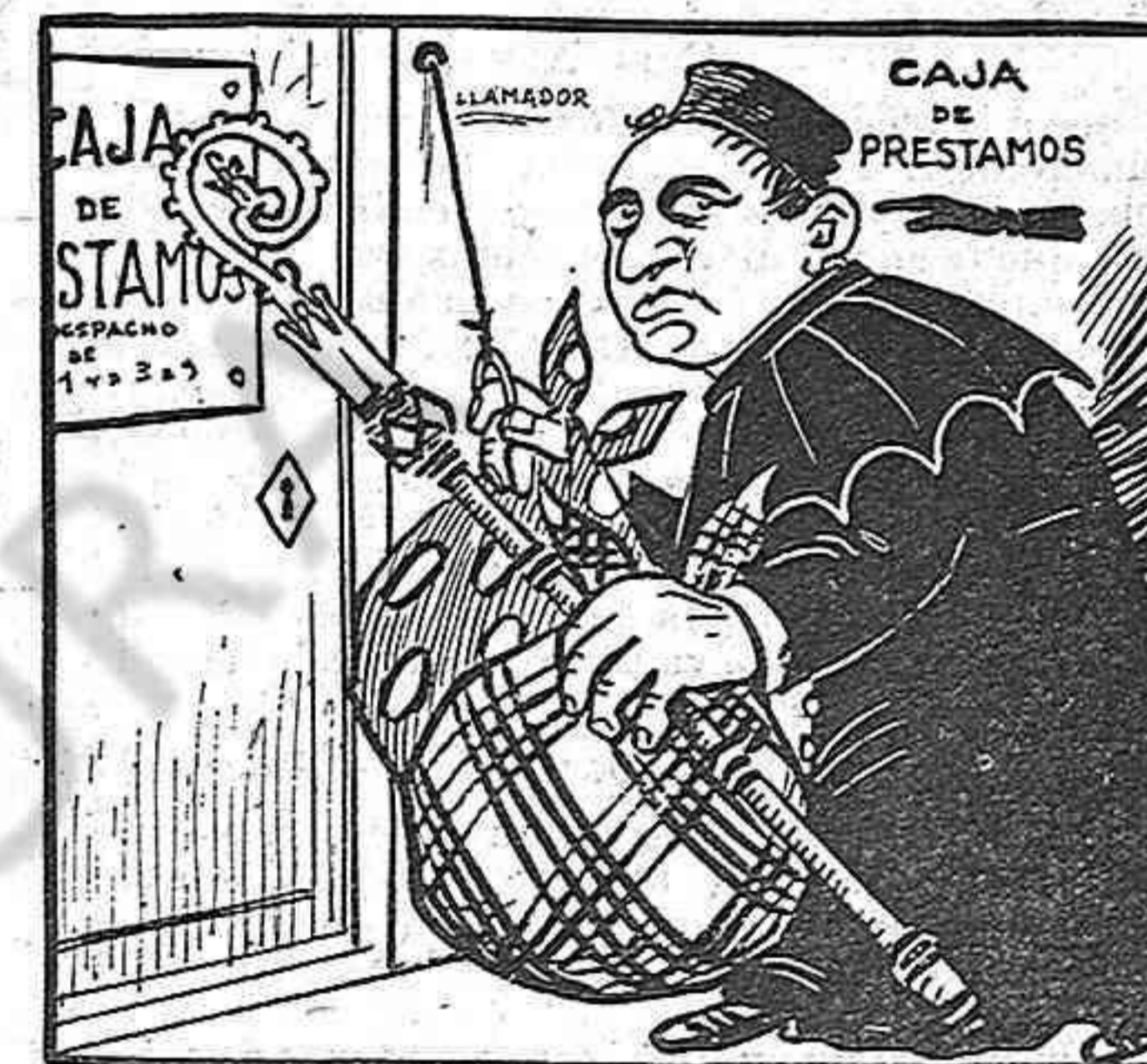
Diu qu' escriurá pastorals als richs clayant grans pallissas... y que 'ls quartos de las missas anirán als hospitals.

Per dá exemple d' home auster, passejará tant campante... Pero ell anirà al pescante y á dins hi anirà el cotxer.

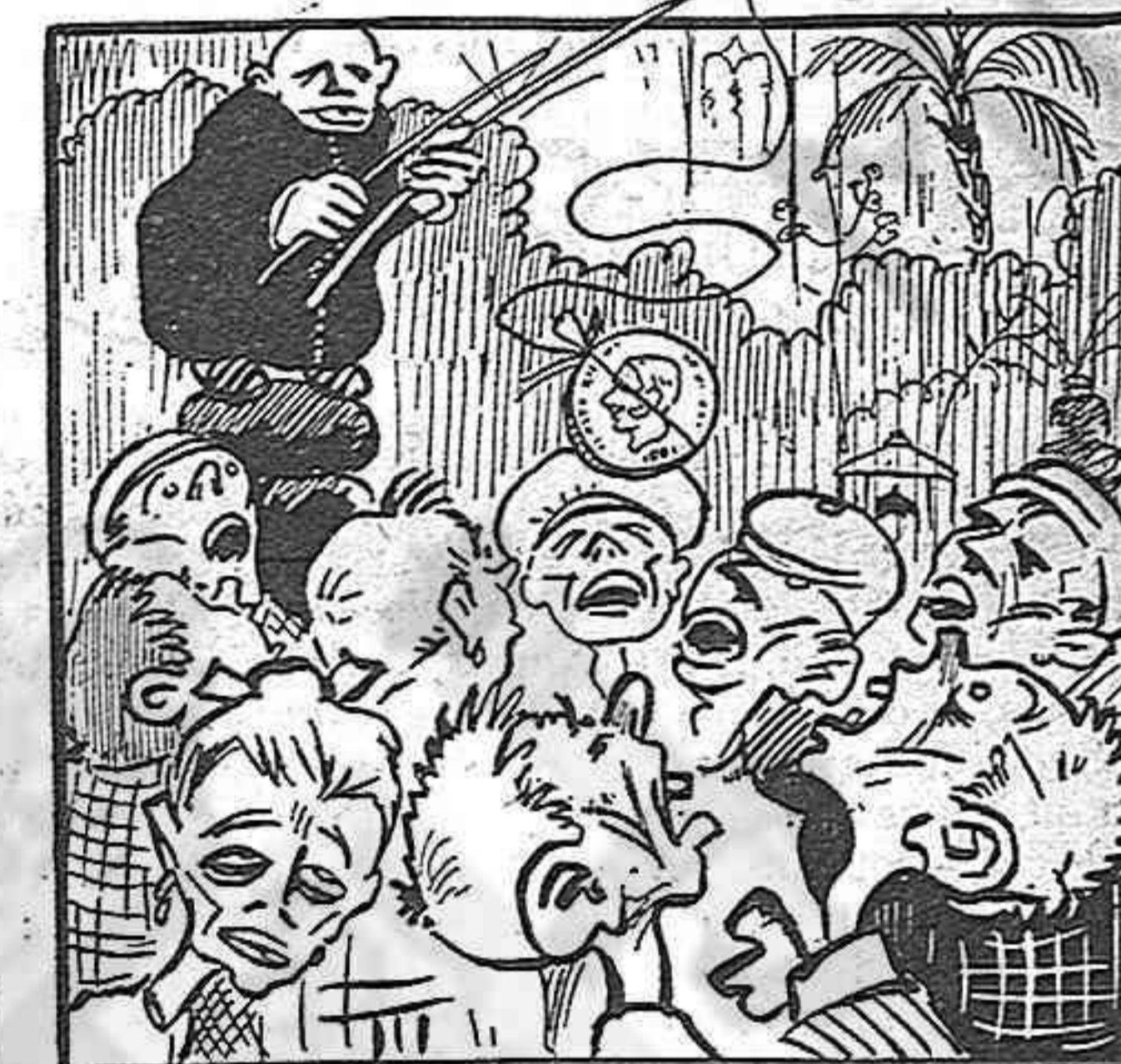
Quan un carca d' aquests fabas li vulgui besar l' anell, tot seguit li dirá ell: —Tingui compte, que hi han babas!

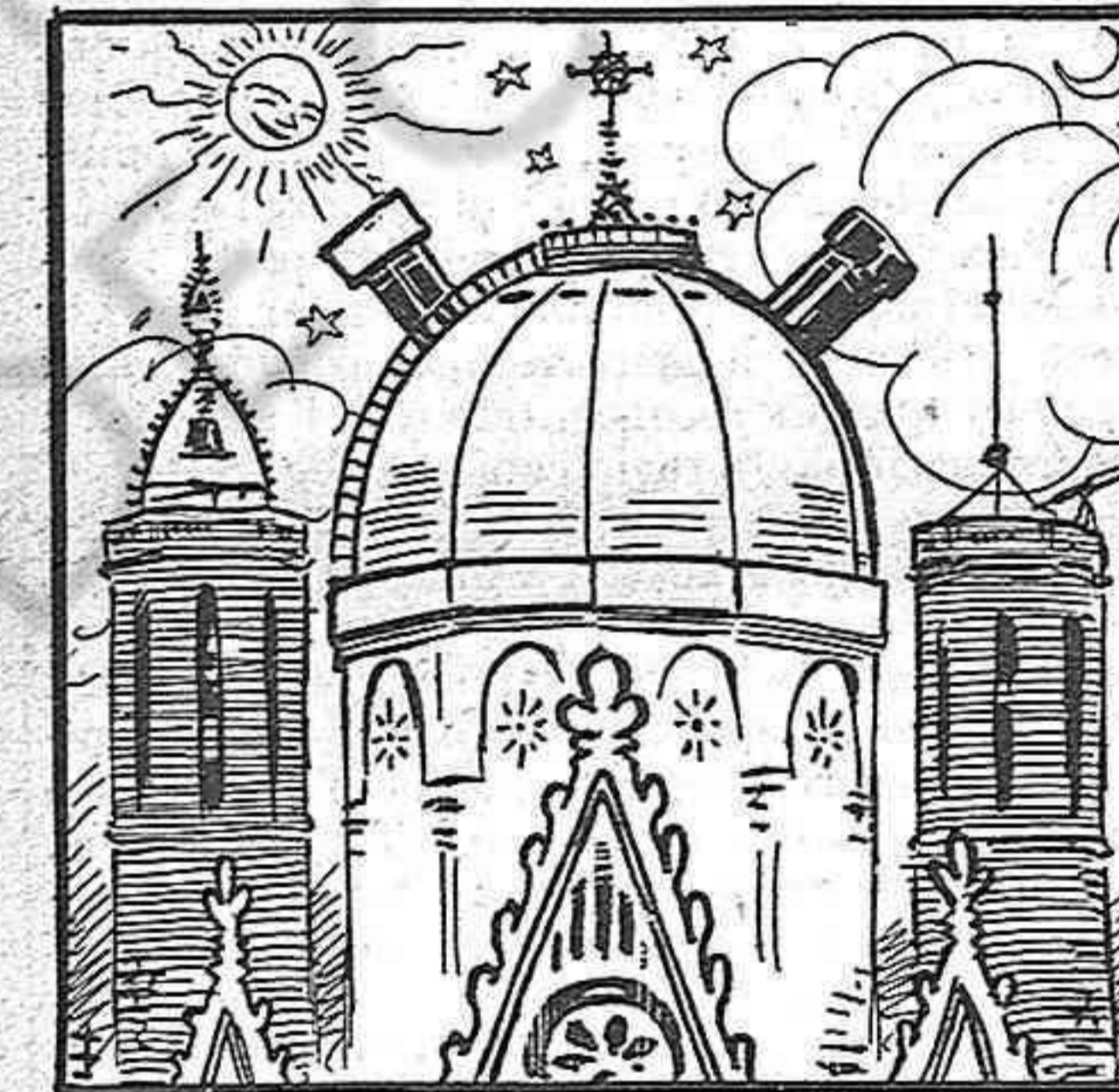
Al revés d' altres mitrats, se rebaixará 'ls seus gastos y s' anirà á empenyá 'ls trastos per poder fer caritats.

Ell també farà la broma de confirmá á la maynada, pero 'ls dará plantofada y algun carmetlet de goma.

Vol el célebre ou com balla transformar en figureta, per goig de la quitxalleta y encant de la pobrissalla.

Aprofitará 'l cimbori de la nostra Catedral pera establirhi com cal un grandió Observatori.

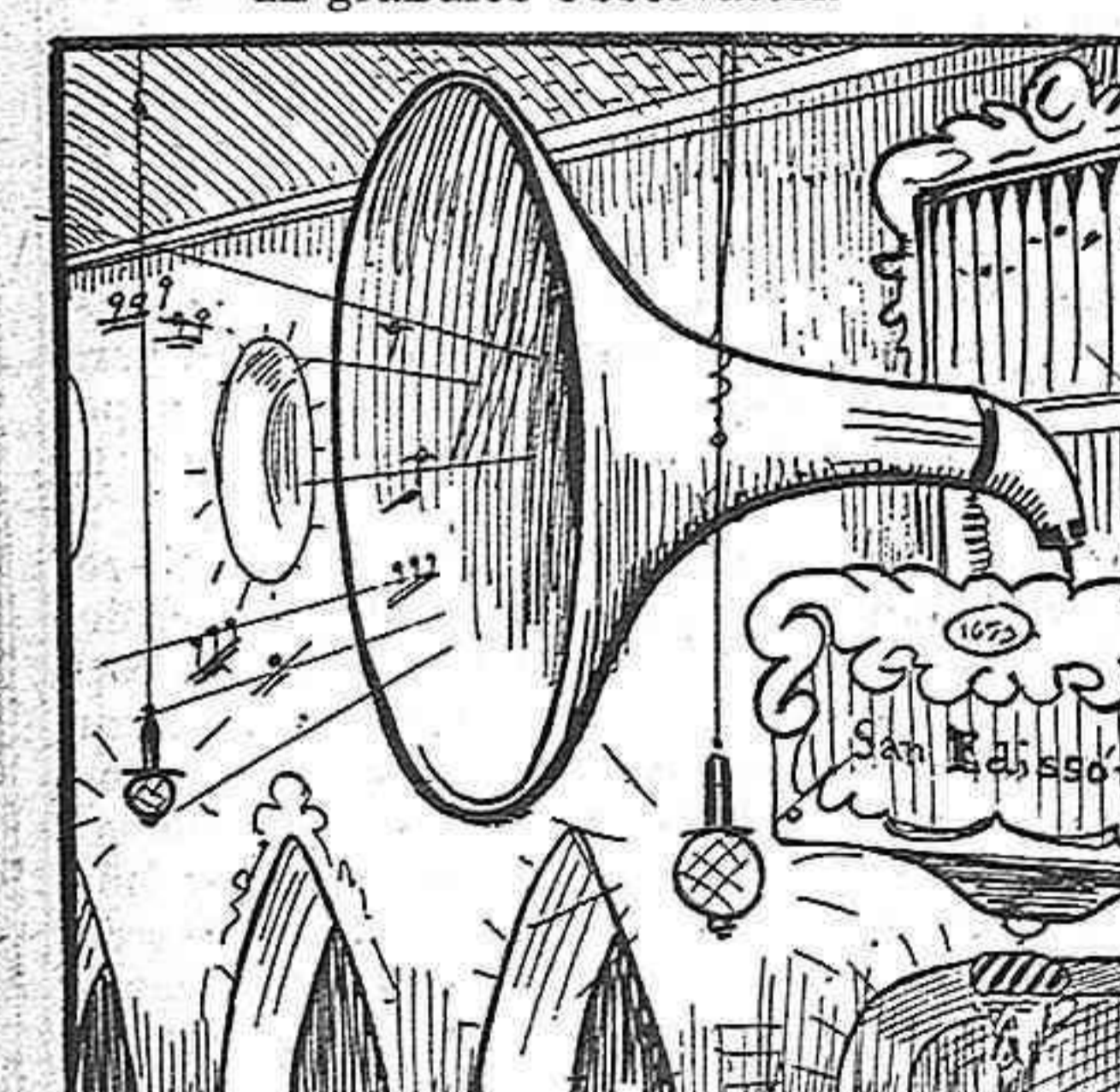
Pera poder prestá auxili á qui vulgui els sacraments, posará autos excolents que anirán á domicili.

Per fersé amich del obrero, al davant de las caixetas de las pobras animetas hi farà posá un lletrero.

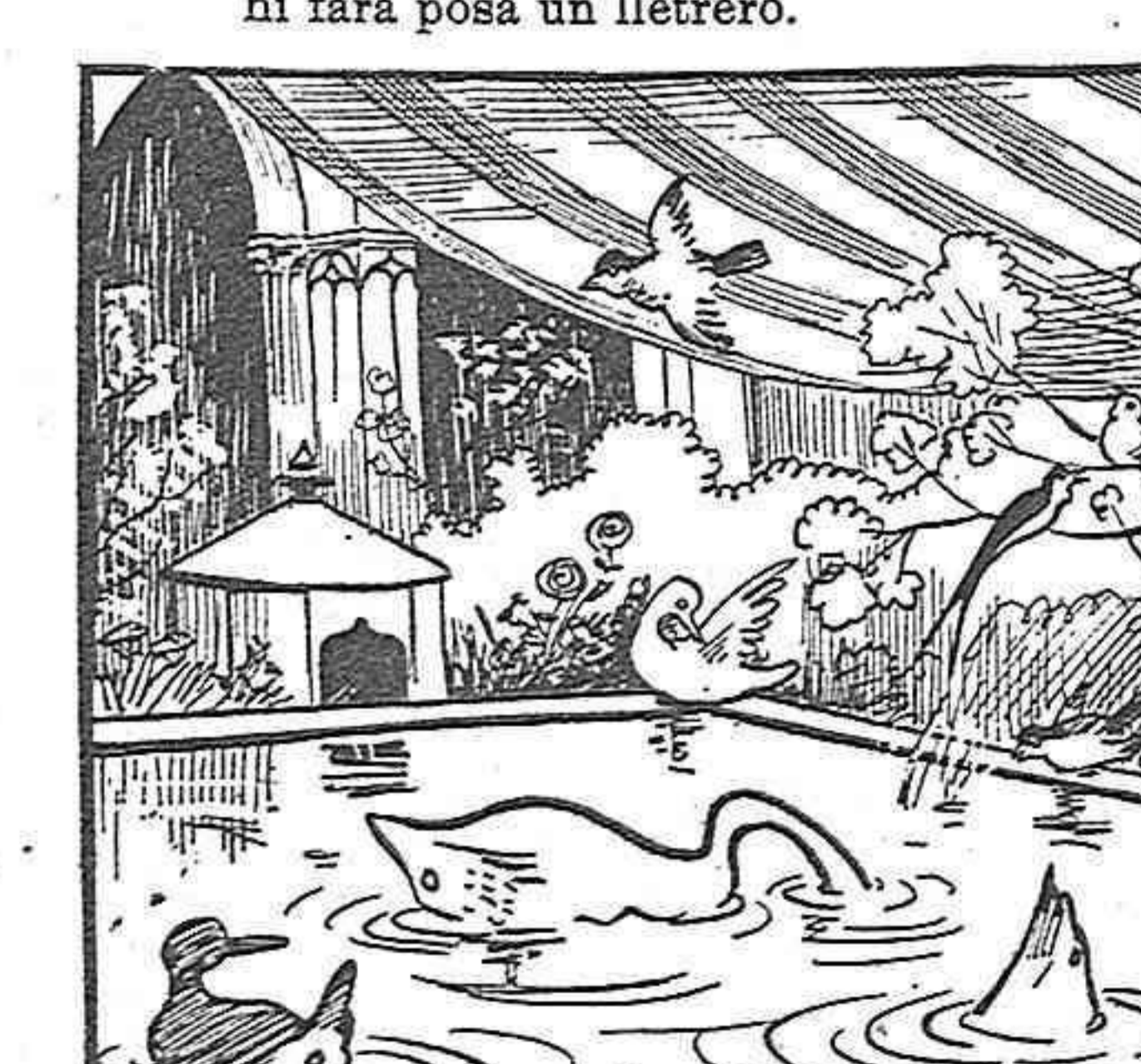
Per Pasqua tot sandanguero, pensa fer molt bonas obras... y rentará 'ls peus als pobres... y 'ls hi tallará l' uñero.

Entusiasta d' Edissón, posará archs á la capella y cambiará l' orga vella per un inmens Gramofón.

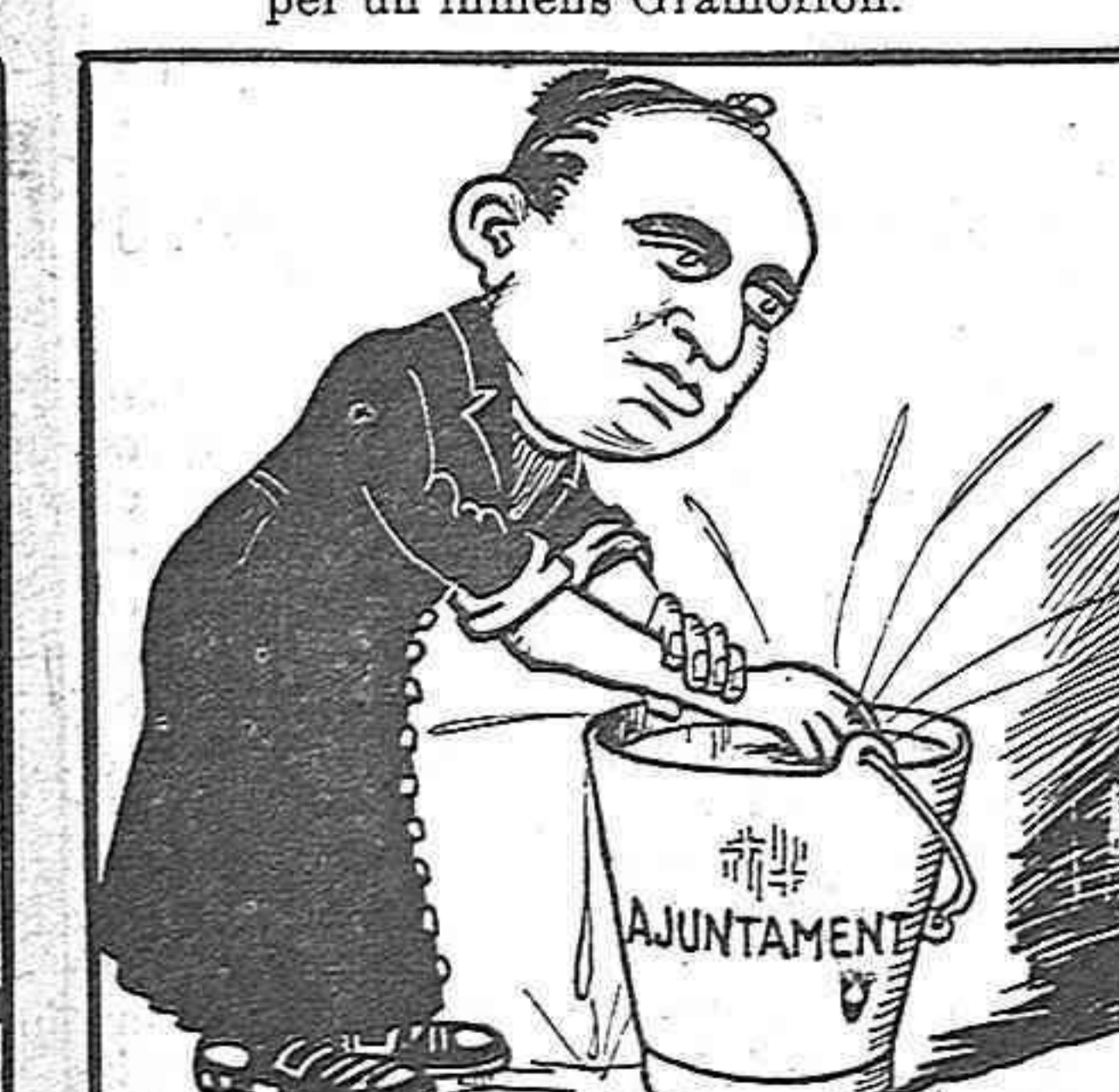
Per fer el Corpus alegre vol variar la funció: lo qu' era avans professó... será un «Coso blanc y negre».

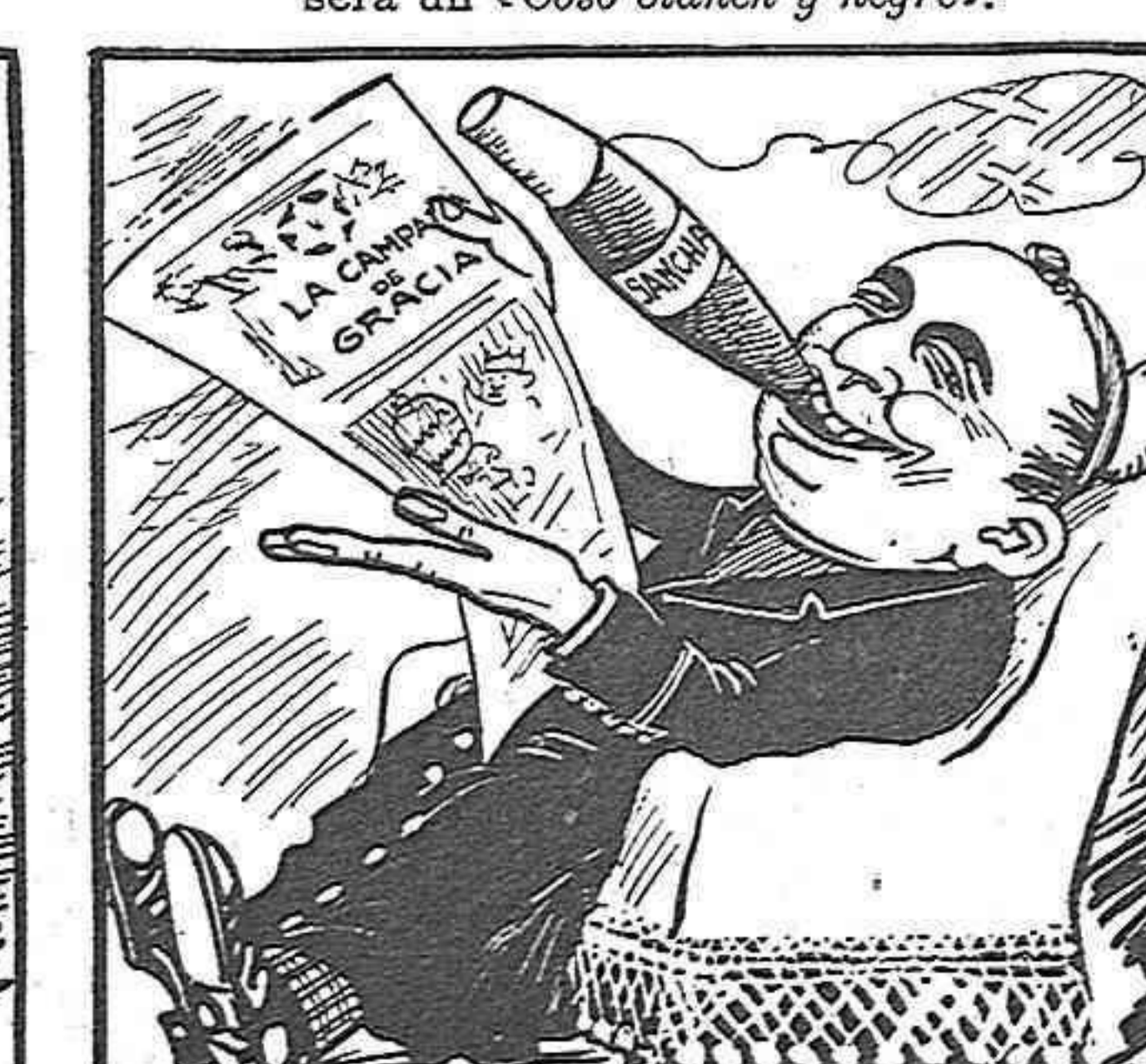
Fará posá un cobertor porque 'ls pardalets s' hi acullin, y porque, si plou, no 's mullin las ocas del surtidor.

Per 'l ilustrá á la maynada y fer que la llum cundeixi, li manará que llegeixi la premsa més avansada.

Com que parteix del principi de que 'l clero ha de callá, promet que may ficará basa en res del Municipi.

Y ha dit, per fi ab diplomacia que 'l Brusí may llegirá, y que en cambi 's suscriurá á LA CAMPANA DE GRACIA.